

Foto gemaakt door Alexander Kooistra

Inhoud

Inleiding	2
De tien belangrijkste plannen en acties voor de komende jaren.....	2
Waarom een dorpsvisie?	3
Woningbouw en nieuwbouwlocaties	4
(Verkeers-)veiligheid-infrastructuur	4
Voorzieningen en verenigingen	5
Hoe nu verder	6

Inleiding

Deze versie vervangt de visie van 2013-2025. Het bestuur heeft voor een beknopte versie en een kortere termijn (zes jaar) gekozen omdat er geen input van dorpsbewoners is gevraagd. Wel zijn enkele ideeën die in september 2022 zijn genoteerd door de Werkgroep nieuwe dorpskern Sumar verwerkt in deze dorpsvisie. Dorpsvereniging Sumar zet zich in voor de leefomgeving en het welbevinden van de dorpsbewoners. Leefbaarheid van het dorp is zeer belangrijk. Uitgangspunt is dan ook steeds het behouden en waar mogelijk het verbeteren van de leefbaarheid van ons dorp.

Op het moment van opstellen van deze dorpsvisie zijn er 272 leden van Dorpsbelang. Uiteraard is de dorpsvisie geschreven voor alle inwoners van Sumar niet alleen voor de leden van Dorpsbelang. Daarom is de dorpsvisie aan alle inwoners van het dorp verstrekt. De tien belangrijkste acties vermelden we niet aan het eind van deze visie maar aan het begin!

De tien belangrijkste plannen en acties voor de komende jaren

1. Actief inzetten op realisatie van nieuwe starterswoningen en huurwoningen de komende jaren. De uitslag van de woon enquête 2025 delen met de gemeente Tytsjerksteradiel.
2. De gemeenschapszin verhogen onder ouderen en jongeren in samenwerking met de verenigingen en het dorpshuis De Kamp.
3. De samenwerking met de andere verenigingen versterken. Onderzoeken of de ledenvergaderingen, ledenadministratie en/of inning van de contributie gezamenlijk kan.
4. De bestaande communicatiemiddelen: website www.sumar.nl Facebook en Dorpskrant de Koekoek inzetten. Het aantal bezoekers van de website analyseren. Nieuwe digitale communicatiemiddelen onderzoeken in 2026. Denk aan een dorpsapp. Dit is geen WhatsApp maar een applicatie voor de mobiele telefoon waarin nieuwsitems en activiteiten van verenigingen gedeeld kunnen worden.
5. Themabijeenkomsten en/of keukentafelgesprekken organiseren om de verbinding met de bewoners te versterken. Daarnaast de wensen inventariseren die beschreven kunnen worden in de volgende dorpsvisie.

6. Het parkeerterrein bij De Kamp aan laten passen en de verlichting verbeteren. Verduurzamen van het dorpshuis en sporthal en de gebouwen samenvoegen tot één geheel.
7. Onderzoeken of de huidige bestuursvorm van de Vereniging van Dorpsbelangen nog van deze tijd is.
8. De samenwerking met de dorpencoördinator en de raadsleden van de gemeente Tytsjerksteradiel verbeteren.
9. Dorpsbelang Sumar wil zich sterk blijven maken voor het behoud van goed onderwijs en de, (sport)verenigingen behouden, naast het dorpshuis en sporthal.
10. Het behartigen van de belangen van de Sumarders in zaken die zich gedurende de looptijd van deze visie aandienen en een directe invloed hebben op de leefbaarheid in het dorp (denk aan: overlast, veiligheid, bodemdaling, etc).

Waarom een dorpsvisie?

1. Richting geven aan de ontwikkeling van ons dorp

Dorpsbewoners en lokale organisaties bepalen samen wat belangrijk is voor de leefbaarheid en het karakter van ons dorp. Zo ontstaat een duidelijk beeld van wensen, verbeterpunten en aandachtspunten.

2. Draagvlak creëren

Door samen te werken aan de dorpsvisie, ontstaat er meer betrokkenheid en steun onder de dorpsbewoners. Het proces is minstens zo belangrijk als het eindresultaat, omdat het de band tussen bestuur en bewoners versterkt.

3. Sterkere positie richting gemeente en andere instanties

Met een duidelijke dorpsvisie zijn wij een betere gesprekspartner richting gemeente en andere overheden en instanties. De nieuwe dorpsvisie zal dan ook gepresenteerd worden aan B&W van de Gemeente Tytsjerksteradiel. Met een dorpsvisie kunnen wij beter en sneller reageren op plannen van de overheid, zoals bestemmingsplannen of subsidies. Het vergroot de invloed van het dorp op beleid en uitvoering.

4. Basis voor activiteiten en investeringen

De dorpsvisie dient als uitgangspunt voor het werk van Dorpsbelang en eventueel ook andere verenigingen. Ook kan het een basis zijn voor het besteden van gemeentelijke dorpsbudgetten.

Kortom: een dorpsvisie helpt het dorp om samen te bepalen waar het naartoe wil, om invloed uit te oefenen op beleid, en om de leefbaarheid te behouden of te verbeteren. In de volgende hoofdstukken worden enkele onderdelen verder toegelicht.

Woningbouw en nieuwbouwlocaties

Nieuwbouw is een impuls voor de leefbaarheid van ons dorp. We denken we daarbij aan beperkte, geleidelijke en kleinschalige uitbreiding, die recht doet aan het dorpse karakter van Sumar en waarmee in elk geval de natuurlijke aanwas van de eigen bevolking kan worden opgevangen. Verder wordt aangedrongen op een goede balans tussen huur- en koopwoningen.

Ook na de realisatie van de tweede fase van het nieuwbouwplan De Slinke/De Swannepôle/De Boarndobbe zijn er nog steeds te weinig (huur-)woningen beschikbaar voor starters, jongeren en ouderen uit eigen dorp. De doorstroom van huizen is erg slecht. Woningen voor ouderen ontbreken.

Uit de woon enquête van 2025, die dorpsbelang fysiek en digitaal heeft verspreid in het dorp zijn enkele conclusies te trekken. Er zijn 71 digitale formulieren ingevuld en een zestal op papier ingeleverd. Deze aantallen geven helaas geen volledig beeld van de woonwensen van **alle** bewoners van Sumar. Sumar heeft 580 woningen en 1380 inwoners in 2025.

(Verkeers-)veiligheid-infrastructuur

Woonomgeving en veiligheid vormen een zeer persoonsgebonden onderwerp. Er is altijd wel iets dat beter kan. De hondenpoep blijft ergernis nummer één. De staat van het onderhoud van de trottoirs en wegen is goed. De graafwerkzaamheden, die nu voor de tweede keer worden uitgevoerd, voor de aanleg van gasvezel leveren wel wat ergernissen op. Sinds de start van de Fixi-app ontvangt Dorpsbelang minder meldingen over bijvoorbeeld kapotte stoeptegels.

Vijfpootsrotonde in Sumar- Foto gemaakt door Alexander Kooistra

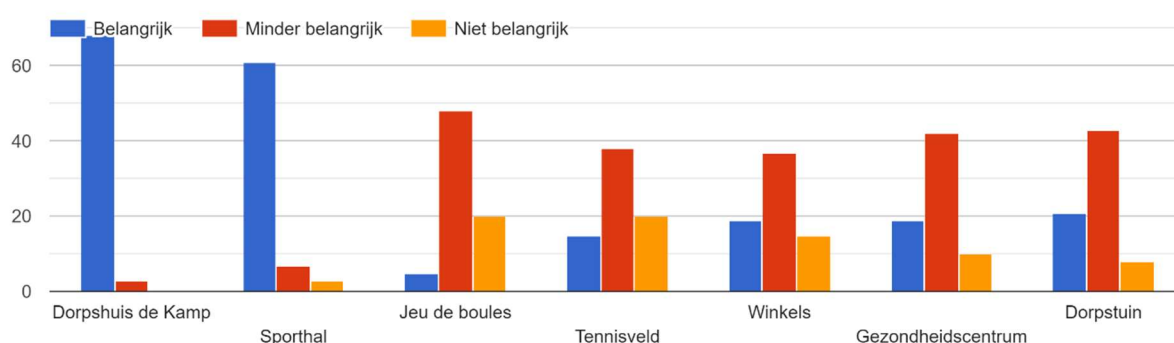
Voorzieningen en verenigingen

In z'n algemeenheid kan gesteld worden dat er een bloeiend verenigingsleven bestaat in Sumar. De meeste verenigingen geven aan last te hebben van een dalend ledenaantal en ook is het vaak lastig om bestuursleden/vrijwilligers te vinden. Dit is een actueel probleem. In 2013 gaven de verenigingen aan nog geen behoefte te hebben om gezamenlijk bestuurstaken op te pakken.

De Sumarders zijn in het algemeen tevreden over de accommodaties. De school, het dorps huis, de sportzaal en een trapveld / evenemententerrein liggen rondom een groot parkeerterrein.

Onderstaand het antwoord van 71 bewoners uit de woon enquête van 2025. Wat opvalt is dat het dorps huis en de sporthal niet gemist kunnen worden!

VOORZIENINGEN EN WENSEN VOOR SUMAR Kunt u aangeven welke voorzieningen er moet blijven/komen om Sumar aantrekkelijk te houden/maken als woonomgeving voor u?

In 2022 is duidelijk naar voren gekomen dat de bewoners het dorps huis De Kamp willen behouden en het liefst verbouwen en verbinden met sporthal.

Kansen en bedreigingen

KANSEN	BEDREIGINGEN
*Bundelen van bestaande voorzieningen *Ontwikkelen van dorps hart *Fraaie woonomgeving *Aanwezigheid van veel (kleine) ondernemingen	*Bevolkingskrimp *Weinig voorzieningen

STERKTES	ZWAKTES
*Saamhorigheidsgevoel *Dorps karakter *Goede bereikbaarheid *Zeer actief verenigingsleven	*Weinig voorzieningen *Geringe kansen voor jongeren op de woningmarkt

Hoe nu verder

De komende jaren willen we de **10** aandachtspunten verder uitwerken en/of verwezenlijken. Hiervoor willen we werkgroepen opzetten waar nodig. Dorpsbelang kan en wil dit niet alleen doen! We hebben de inzet en bijdrage van betrokkenen en belangstellenden nodig om de ideeën in het dorp te realiseren.

Sumar, januari 2026

Bestuur Dorpsvereniging Sumar